

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LXII. — Izdan in razposlan dne 15. julija 1908.

Vsebina: (Št. 132 in 133.) 132. Dopustilnica za lokalno železnico od Siebenbrunn-Leopoldsdorfa v Engelhartstetten z odcepkom od Breitensteina v Orth. — 133. Razglas o ustanovitvi carinske podružnice v Elisenthalu.

132.

Dopustilnica z dne 27. junija 1908. l.

za lokalno železnico od Siebenbrunn-Leopoldsdorfa
v Engelhartstetten z odcepkom od Breitensteina
v Orth.

Na podstavi Najvišjega pooblastila podeljujem v porazumu z udeleženi ministristvi delniški družbi „Lokalna železnica Siebenbrunn—Leopoldsdorf—Engelhartstetten—Orth“ po pogojih in načinih, določenih v nastopnem, v zmislu določil zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238), ter zakonov z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) in z dne 24. decembra 1905. l. (drž. zak. št. 216) dopustilo za gradnjo in obrat lokomotivne železnice, katero bo kot lokalno železnico s pravilnim tirom napraviti od postaje Siebenbrunn-Leopoldsdorf priv. avstrijsko-ogrske državnoželezniške družbe v Engelhartstetten z odcepkom od Breitensteina v Orth.

§ 1.

Za železnico, ki je predmet te dopustilnice, uživa koncesijonarka v členu V zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz leta 1895.) omejene ugodnosti.

§ 2.

Koncesijonarka je dolžna, gradnjo dopuščene železnice dokončati najdalje v dveh letih, računaje od današnjega dne, in dodelano železnico izročiti javnemu prometu ter tudi vzdrževati po njej obrat nepretrgoma ves čas, dokler bo trajalo dopustilo.

Da se bo držala gorenjega roka za gradnjo in pa da izvrši in opremi železnico, kakor zahteva dopustilo, naj dá koncesijonarka na zahtevanje c. kr. državne uprave zagotovilo, položivši primerno varščino v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novi varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevala gorenja dolžnost, se sme izreči, da je zapala ta varščina.

§ 3.

Da izdela dopuščeno železnico, se podeljuje koncesijonarki pravica razlastitve po določenih določilih zakonitih predpisov.

Ista pravica se podeljuje koncesijonarki tudi zastran tistih dovlatic, ki se morda naredé in o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih naprava v javni koristi.

§ 4.

Koncesijonarki se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice ravnati po vsebini te dopustilnice in po dopustilnih pogojih, postavljenih po ministrstvu za železnice, ter po semkaj merečih zakonih in ukazih, zlasti po zakonu o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in po redu za obrat železnic z dne 16. novembra 1851. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1852.), potem po zakonih in ukazih, ki se dadó morda v bodoče. Kar se tiče obrata, se odpuščajo varnostne naredbe in prometni predpisi, obseženi v redu za obrat železnic in v dotičnih dodatnih določilih, toliko, kolikor se bo to z ozirom na posebne prometne in obratne razmere, posebno na zmanjšano vozno brzino, zdelo dopustno ministrstvu za železnice, in gledé tega bodo veljali posebni obratni predpisi, ki jih izdá ministrstvo za železnice.

§ 5.

Vojaščina se mora prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporablanje vojaške tarife ob odpravi oseb in reči se bo v tem oziru ter gledé polajšil potujočim vojaškim osebam ravnati po določilih, ki bodo vsakčas veljala pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila je uporabljati tudi na deželno brambo in črno vojsko obeh državnih polovic, na tirolske deželne strelce in na orožnike, in to ne samo ob potovanju na račun državne blagajnice, ampak tudi, kadar potujejo te osebe službeno na svoj račun na orožne vaje in kontrolne zборе.

Koncesijonarka je dolžna, da pristopi k dogovoru, sklenjenemu med avstrijskimi železniškimi družbami zastran nabave in imetja opremnih reči za prevažanje vojakov, zastran vzajemnega pripomaganja z osebjem in z vozili za večje vojaške prevoze, dalje da pristopi k vsakčas veljajočim predpisom o železništvu za čas vojske in pa k dodatnemu dogovoru, ki je obveljal 1. dne junija 1871. l. o prevozu takih bolnikov in ranjencev, katere je na račun vojaške blagajnice prevažati ležeče.

Vsakčas veljajoči predpis za vojaške prevoze po železnicah, potem vsakčas veljajoči predpisi o železništvu za čas vojske zadobé za koncesijonarko moč in veljavo z dnem, katerega se začne po dopuščenih železnici obrat. Predpisi enake vrste, ki se izdadó šele po tem času, pa se ne objavijo

v državnem zakoniku, zadobé za koncesijonarko veljavnost tedaj, kadar se ji naznanijo uradno.

Te dolžnosti ima koncesijonarka samo toliko, kolikor se zdi njih izpolnjevanje izvršljivo z ozirom na sekundarni značaj te proge in na olajšila, podeljena vsled tega gledé naprave, opreme in vrste obrata.

Koncesijonarka je dolžna, oddajaje službe se ozirati v zmislu zakona z dne 19. aprila 1872. l. (drž. zak. št. 60) na doslužene podčastnike iz vojske, vojne marine in deželne brambe.

§ 6.

Za prevažanje civilnih stražnih čet (varnostne straže, finančne straže i. e.) naj slično veljajo znižani tarifni postavki, veljajoči za vojaške prevoze.

§ 7.

Koncesijonarka nima pravice oddajati obrat dopuščene železnice tretjim osebam, razen če državna uprava to izrečno dovoli.

Državni upravi se pridržuje pravica, kadarkoli prevzeti obrat dopuščene železnice in ga v potem še ostali dopustilni dobi voditi za račun koncesijonarke.

V tem primeru mora koncesijonarka stroške, ki res nastanejo vsled tega obratovanja, povrniti državni upravi.

V ostalem je načine, kako je voditi ta obrat, uravnati z obratno pogodbo, ki se sklene s koncesijonarko.

§ 8.

Koncesijonarka je dolžna, skrbeti za oskrbo svojih uslužbencev v onemoglosti in starosti in za oskrbo njihovih družin in v ta namen pristopiti k pokojninskemu zavodu zveze avstrijskih lokalnih železnic, ako se ne bi za dopuščeno železniško podjetje ustanovila posebna pokojninska blagajnica z vsaj enakimi ugodnostmi za ude, oziroma z vsaj

enakimi dolžnostmi za koncesijonarko, kakor pri imenovanem pokojninskem zavodu.

To oskrbo v onemoglosti in starosti je izvršiti takó, da mora koncesijonarka ali podjetje, ki stopi na njeno mesto, zglasiti stalne uslužbenke z dnem, katerega se stalno namestijo, izmed drugih uslužbencev pa vsaj tiste, ki opravljajo službo kakor voditelji lokomotiv, kurjači, sprevodniki, čuvaji ali postajski služabniki, ob primerni uporabi najpozneje, ko so dovršili tri službena leta, pri pokojninskem zavodu zveze avstrijskih lokalnih železnic, oziroma pri svoji pokojninski blagajnici.

§ 9.

Koncesijonarka ima dolžnost, po pogojih in pridržkih, navedenih v členu XII. zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.), vsakčas dopuščati državni upravi na njeno zahtevanje skupno rabo železnice za promet med že obstoječimi železnicami ali pa takimi, ki se šele napravijo in bodo v državnem obratu, in to takó, da bo imela državna uprava pravico, prosto določevaje tarife, za primerno odškodnino odpravljati ali dajati odpravljati cele vlake ali posamezne vozove po skupno porabljeni železnici ali posameznih njenih kosih.

§ 10.

Vzprejeti eventualno v delne zadolžnice razložen prednostni zajem, je dopustno z dovolilom državne uprave, če je njegovo obrestovanje in razdolžba zagotovljena s poroštvom čistega donosa nadvojvodine avstrijske pod Anižo.

Besedilo dolžne listine, ki se eventualno izdá, da se vzprejme zajem, ki se zagotovi železniškopravno in ki ni razložen v delne zadolžnice, oziroma obrazci prednostnih delnic, ki se eventualno izdadó, potrebujejo odobrila državne uprave.

Znesek resnične ter nominalne napravne glavnice potrebuje odobrila državne uprave.

Pri tem veljaj to načelo, da se ne smejo razen stroškov, ki se res porabijo za sestavo projekta, za gradnjo in uredbo železnice, všteti nabavo vozil ter za dotacijo glavnice reserve, katero določi državna uprava, in se prav izkažejo, prištevši

interkalarne obresti, ki se res izplačajo med grajenjem, in pa kar bo morda res kurzne izgube ob dobavi glavnice, postavljati v račun nikakršni drugi stroški.

Ako bi bilo po dogradbi železnice treba še drugih novih staveb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, se smejo dotični stroški prišteti k napravni glavnici, če je privolila državna uprava v namerjane nove stavbe ali v pomnožitev obratnih naprav in se stroški prav izkažejo.

Vso napravno glavnico je odplačati v času, dokler bo trajalo dopustilo, po razdolžnem črtazu, ki ga odobri državna uprava.

§ 11.

Državna uprava si pridržuje pravico, da sme dopuščeno železnico, ko bo dodelana in v obrat odana, odkupiti vsakčas po nastopnih določilih:

1. Da se določi odkupnina, se seštejejo letni čisti donosi, kar jih bo imelo podjetje v poslednjih sedmih letih pred odkupom; od tega se odbijejo čisti donosi najslabjših dveh let in potem se izračuni poprečni čisti donos ostalih petih let.

2. Ako se železnica odkupi pred pretekom začasne davčne prostosti, ustanovljene v § 1, je za ostalo dobo davčne prostosti tako najdeni poprečni čisti donos teh petih let odkupna renta, ki se izplača davka prosto. Za čas po preteku davčne prostosti je hkratu ovedeti odkupno rento tako, da se od donosov, privzetih v poprečni račun, izračuni davek z dokladi vred po odstotnem postavku dotičnih let in se odbije od donosov. K ostanku se z ozirom na desetodstotni davek, ki ga je odslej plačevati od odkupne rente po § 131. lit. a) zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220), prišteti pribitek v višini ene devetinke tega čistega donosa.

3. Če bi se pa železnica odkupila po preteku začasne davčne prostosti, določene v § 1, tedaj je ob preračunu letnih čistih donosov z davki, dokladi in drugačnimi javnimi davščinami, ki zadenejo odkupljeno železniško podjetje, ravnati kakor z obratnimi stroški.

Če ni bilo davčne dolžnosti gledé vseh let, privzetih v poprečni račun, tedaj je tudi za davka

prosta leta preračunati davek z dokladami vred po odstotnem postavku dotičnih let ter ga odbiti od donosa.

K tako najdenemu poprečnemu čistemu donesku pa je z ozirom na desetodstotni davek, ki ga je plačevati od odkupne rente po § 131, lit. a) zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220), prišteti pribitek v višini ene devetinke tega čistega donosa.

4. V zmislu spredaj stoječih določil ovedeni poprečni čisti donesek je potem koncesijonarki kakor odškodnino za odkup železnice v še ostali dobi dopustila izplačevati v polletnih obrokih 30. dne junija in 31. dne decembra vsakega leta po dospelosti.

5. Ako bi se pa železnica odkupila pred preteklim sedmim obratnim letom, ali kadar bi po spredaj stoječih določilih v odstavkih 1 do 3 najdeni poprečni čisti donos brez pribitka, navedenega v odstavkih 2 in 3, ne dosegel vsaj letnega zneska, ki je enak letnini, potrebni za počrtežno obrestovanje in razdolžbo z odobrilo državnne uprave v založbo vštevnih napravnih stroškov vzprejetega, železniško-knjižno zagotovljenega zajma, prištevši tisto letnino, ki je potrebna za štiriodstotno obrestovanje in razdolžbo po državni upravi odobrene delniške glavnice v času, dokler bo trajalo dopustilo, tedaj bodi odškodnina, ki naj jo dá država za odkup železnice, v tem, da država plačuje spredaj navedeno letnino v polletnih obrokih, 30. dne junija in 31. dne decembra vsakega leta po dospelosti, ter da povrne koncesijonarki rentnino, ki jo je plačevati od te odkupne rente.

6. Državi se pridržuje pravica, da prevzame, da kadarkoli namesto koncesijonarke sama plača zajme, vzprejete v dobavo novcev za dopuščeno železnico, v znesku, ki v času odkupa še ni poplačan po odobrenem razdolžnem črtu; v tem primeru je odkupno rento, ki jo je plačati, znižati za potreščino za obrestovanje in razdolžbo oznamenjene zajmove glavnice ter, ako pride tako, za tej potreščini primerno kvoto pribitka, ki ga je v zmislu določil odstavkov 2 in 3 prišteti poprečnemu donosu.

7. Državi se pridržuje nadalje pravica, da sme kadarkoli na mesto še ne dospelih rentnih plačil, ki jih je po določilih spredaj stoječih točk plačevati koncesijonarki, plačati glavnico, ki je enaka znesku

glavnične, po štiri od sto na leto, diskontovane glavnične vrednosti tega plačila, računaje obresti od obresti — seveda odbivši pribitek, obsežen morda v zmislu določil odstavkov 2 in 3 v teh plačilih.

Ako se država odloči plačati to glavnico, plačaj jo v gotovini ali v državnih zadolžnicah, kakor si to izbere sama. Državne zadolžnice je pri tem računati po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletju uradno zaznamovali na dunajski borzi o državnih zadolžnicah enake vrste.

8. Po odkupu železnice in z dnem tega odkupa pride država, izplačavši odškodnino, predpisano v št. 1 do 7, brez daljnje odplate v bremen čisto, oziroma samo s še ne poplačanimi ostanki z odobrilo državnne uprave vzprejetih zajmov obremenjeno last in v užitek te tukaj dopuščene železnice z vsemi dotičnimi premičnimi in nepremičnimi rečmi, vštévši vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki so last koncesijonarke, in postranska opravila, ter iz napravne glavnice narejene obratne in glavnične reserve, kolikor niso bile že določili primerno uporabljene z odobrilo državnne uprave.

9. Sklep državne uprave o izvrševanju državne odkupne pravice, ki naj se zgodi vselej z začetkom koledarskega leta, se v obliki izjave priobči železniškemu podjetju najpozneje do 31. dne oktobra neposrednje zadnjega leta pred odkupom.

V tej izjavi se določi :

- a) čas, od katerega se odkupi železnica;
- b) železniško podjetje, ki je predmet odkupa, in drugi imovinski predmeti, ki naj, bodisi kakor pritiklina železniškega podjetja, bodisi v poplačilo terjatev države ali iz drugih pravnih naslovov preidejo na državo;
- c) znesek odkupnine, ki jo država plača železniškemu podjetju, eventualno s pridržkom poznejše poprave odkupne cene (št. 1 do 7), ki jo je ovedeti začasno z navedbo plačilnega roka in plačilnega kraja.

10. Državna uprava si pridržuje pravico, vročivši odkupno izjavo ob enem postaviti posebnega komisarja, ki naj pazi na to, da se stan imovine od tega časa počenši ne izpremeni na škodo državi.

Vsaka oddaja ali obrememba nepremičnih imovinskih predmetov, navedenih v odkupni izjavi, potrebuje od časa odkupne izjave pritrditve tega posebnega komisarja.

Isto velja o vsakem prevzetju novih dolžnosti, ki segajo čez mejo rednega opravnega obrata ali povzročujejo trajno obremenitev.

11. Koncesijonarka je dolžna poskrbeti za to, da bo mogla državna uprava dne, ki je ustanovljen za odkup, prevzeti fizično posest vseh v odkupni izjavi navedenih imovinskih predmetov.

Ako bi koncesijonarka ne izpolnila te dolžnosti, ima državna uprava pravico, tudi brez privolitve koncesijonarke in brez sodnega posredovanja prevzeti v fizično posest oznamenjene imovinske predmete.

Pocenši s časom odkupa se bo odkupljena železnica obratovala za račun države, in potem, takem so vsi obratni dohodki na korist, vsi obratni stroški pa na škodo državi.

Čisti doneski, ki se pokažejo po obračunu do časa odkupa, ostanejo železniškemu podjetju, ki pa mora tudi samo poravnati vse iz gradnje in obrata železnice do gorenjega časa nastajajoče obračunske dolžnosti in drugačne dolgove.

12. Vlada si pridržuje pravico, da na podstavi odkupne izjave (št. 9) vknjiži državno lastninsko pravico na vseh nepremičnih imovinskih predmetih, ki preidejo vsled odkupa na državo.

Koncesijonarka je dolžna, državni upravi, ako bi se to zahtevalo, na razpolago dati pravne listine, katere bi bile n.orda še potrebne z njene strani.

§ 12.

Dopustilna doba in ž njo vred v § 9. lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba zoper

napravo novih železnic se določa na devetdeset (90) let, računa se od današnjega dne, ter mine po izteku tega roka.

Državna uprava sme po pogojih, navedenih v § 16, izreči, da je izgubilo dopustilo moč tudi pred iztekom gorenjega roka.

§ 13.

Ko mine dopustilo in tistega dne, katerega mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena lastnina in užitek dopuščene železnice in vsega premičnega in nepremičnega pristoještva, všteti vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovalnice, ki so last koncesijonarke, in postranska opravila, ter iz napravne glavnice narejene obratne in glavnične reserve, kolikor niso bile že določile primerno uporabljene z odobrilom državne uprave.

§ 14.

Ko mine to dopustilo, in pa tudi, ko se odkupi železnica (§ 11), obdrži koncesijonarka last rezervnega zaklada, napravljenega iz lastnih donosov podjetja, in pa kar bi imela po obračunih terjati, potem tudi last posebnih naprav in poslopij, narejenih, oziroma pridobljenih iz lastne imovine, katera si je koncesijonarka sezidala ali pridobila sama po pooblastilu državne uprave z izrečnim pristavkom, da te reči niso pritiklina železnice.

§ 15.

Državna uprava ima pravico se prepričati, da je gradnja železnice in pa obratna naprava po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo ali pa odpravijo.

Državna uprava ima tudi pravico, po odposlanem organu pregledovati gospodarstvo, in posebno po nadzornih organih, pošiljanih ob stroških koncesijonarke, kakorkoli se ji zdi primerno, pregledovati, da se izvaja gradnja po projektu in pogodbi.

Ako se napravi delniška družba, ima komisar, ki ga postavi državna uprava, tudi pravico, kolikor

krat se mu zdi primerno, hoditi v seje upravnega svét. ali drugega zastopa, ki bo veljal za predstojništvo družbe, ter na občne zборе; ter tam ustavljati vse sklepe in odredbe, nasprotne zakonom, dopustilu ali družbenim pravilom, oziroma kvarne javnim koristim; toda v takem primeru je komisarjeva dolžnost, si izprositi takoj odločbo ministrstva za železnice, ki jo je dati brez odloga in ki veže družbo.

§ 16.

Državni upravi se nadalje pridržuje pravica, da se smé, ako bi se poleg vsega poprejšnjega svárla večkrat prelomile ali opustile v dopustilnici, v dopustilnih pogojih ali v zakonih naložene dolžnosti, poprijeti zoper to zakonom primernih naredeb ter po okolnostih izreči, da je izgubilo dopustilo moč še pred iztekom dopustilne dobe. Zlasti se sme izreči, da je dopustilo izgubilo moč še pred dotekom dopustilne dobe, ako se ne bi izpolnile

dolžnosti, v § 2 ustanovljene o dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata, kolikor bi se kak prestop roka ne mogel opravičiti v zmislu § 11, lit b) zakona o dopuščanju železnic.

Derschatta s. r.

133.

Razglas finančnega ministrstva z dne 4. julija 1908. l.

o ustanovitvi carinske podružnice v Elisenthalu.

V Elisenthalu se je, hkratu opustivši tamošnjo napovedno postajo, ustanovila podružnica carinskega urada s pravicami pomožnega carinskega urada II. razreda in je že začela svoje delovanje.

Odkazana je pomožnemu carinskemu uradu I. razreda v Eisensteinu.

Korytowski s. r.